

orgaan van de vereniging van zaanse postzegelverzamelaars "De Posthoorn"

48^e jaargang nr. 12

december 2019

Ledenbijeenkomsten- zaal open om 19.00 uur

Zaandam: in principe op de eerste donderdag van de maand:

Zorgcentrum "Het Mennistenerf", H. Gerhardstraat 77, 1502 CC te Zaandam
(075-6123262) **Bijeenkomsten: 12/12, 2/1, 6/2, 5/3, 2/4, 7/5 4/6.**

Wormerveer: steeds op derde dinsdag van de maand: Buurtcentrum "de Lorzie", Marktplein 3, 1521 HS te Wormerveer (075-7729766)

**Bijeenkomsten: 19/11, 17/12 (Veiling voor het goede doel),
21/1, 18/2, 17/3, 21/4, 19/5, 16/6.**

Datum De Kolk: 14 december

Kopij voor het januari-nummer inleveren voor 14 december.

Nog steeds een **Vacature**

Graag zou ik het redacteurschap van de Hoornblazer overdragen aan iemand anders. Niet dat het niet leuk is of zo, maar ik heb iets te veel postale en historische zaken op mijn bordje. Wie neemt het stokje over?

John Dehé

Vereniging van Zaanse postzegelverzamelaars "DE POSTHOORN"

website: www.deposthoornkrommenie.nl

Voorzitter, Veilingmeester Cie Nalatenschappen	Jan Klufft 075-615.9227 jklufft@chello.nl	Rozeboom 8 1541 RJ Koog a/d Zaan
Secretaris Ledenadministratie	Huib de Ruiter 075-6421018 h.de.ruiter@quicknet.nl	Koningsvarenstraat 23 1531 SH Wormer
1 ^e Penningmeester	Hans van Run 075-635.5620 hansvanrun@hotmail.com	Botenmakersstraat 100 1506 TH Zaandam IBAN: NL34 INGB 0000 266255 tnv. De Posthoorn Krommenie
Afrekening veiling 2 ^e penningmeester	Magda Feijen 072-533.7887 magdafeijen@hotmail.com	Zevenhuizerlaan 32 1851 MV Heiloo
Redactie Hoornblazer Coördinator Evenementen Cie Nalatenschappen	John Dehé 0299-420.563 johndehe@gmail.com	Purmerenderweg 181 1461 DJ Zuidoost-Beemster
Algemeen bestuurslid	Teake Jansonius 075-616.9518 t.jansonius@versatel.nl	Ruyterveer 29 1506 ER Zaandam
Algemeen bestuurslid	Jasper Blonk 075-6289529 jasper.blonk@online.nl	Jupiterstraat 32 1562 WS Krommenie
Stuiverboeken Afrekening clubavonden	Wim Loman 075-6354316 w.loman@kpnmail.nl	Lanzarote 9 1505 VL Zaandam

Contributie per jaar: leden € 22.50, donateurs € 12.50, jeugd € 3,50

Ereleden: † Nico van Yperen (lid vanaf de oprichting van deze vereniging), † Bob Oosthuizen
Ton Markies /; lid van verdienste: Willem Aaij ; ere-voorzitter Jan Klufft

**VROLIJK
KERSTFEEST**

Met de bus naar Barneveld

Bij voldoende belangstelling (minimaal 40 deelnemers) rijdt er op 28 december een bus naar de Eindejaarsbeurs in Barneveld. De reis wordt betaald door drie verenigingen: de Zaanse Posthoorn, de Purmerender Postzegel Ruilclub en de Postzegelvereniging Noord-Holland uit Alkmaar. Hier zijn ook de opstapplaatsen.

U betaalt zelf de entree.

Opgeven bij Hans Ruiter (hansruiter1quicknet.nl) of John Dehé (johndehe@gmail.com, 06-83120946)

December,

Naar mijn gevoel zijn we het nieuwe seizoen nog maar net begonnen of ik mag alweer een eindejaar verhaaltje schrijven. Als u dit leest hebben we de grote veiling al weer achter de rug. En wat voor een veiling. Van de meeste aangeboden topnummers konden we vroeger toch slechts dromen en nu zijn ze gewoon bij de Posthoorn te koop. Kwestie van je hand opsteken en je bent eigenaar. Op dit moment ben ik natuurlijk nog heel benieuwd hoe die dag zal verlopen. Worden al die dure kavels ook echt verkocht? Verder ben ik benieuwd of we voor volgend jaar vanuit de taxatie en advies hoek weer nieuwe inzenders voor 2020 kunnen scoren.

Dinsdag 19 november krijgen de onverkochte kavels in de Lorzie in Wormerveer een tweede kans om een nieuwe eigenaar te vinden. Geen veiling, gewoon kopen en in veel gevallen kunt u zelfs een korting bedingen. Na de gewone bijeenkomst met veiling van 12 december, worden op 17 december onze jubilarissen gehuldigd. Deze leden zullen een nieuw soort oorkonde ontvangen, waaraan Huib de halve zomer heeft gewerkt. Een oorkonde die onverwoestbaar is. Ook op deze avond natuurlijk onze fantastische goede doelen veiling. Zoals al voor de zomer aangekondigd gaat de hele opbrengst dit jaar naar:

Only Friends

Een geweldige sport organisatie voor kinderen met een beperking. Hun lijfspreuk "je bent goed zoals je bent". Wilt u meer weten:

www.onlyfriends.nl of nog beter ga hun club eens bekijken. Ze zitten in Schellingwoude aan de ring A10. Kippenveld!

We willen Only Friends natuurlijk maximaal verwennen. Daarom een verzoek. Om de kopers enthousiast te houden graag zoveel mogelijk filatelistische spullen. Filatelisten kopen echt liever een doos postzegels dan uw oude schemerlamp of een kookboek. Maar vooruit: zo vlak voor de Kerst zijn Kerststukjes natuurlijk welkom.

En dan is het alweer 2 0 2 0. Wij wensen u mooie feestdagen en een gelukkig nieuw jaar.

Jan Kluft

Donderdag 12 december 2019 in Mennistenerf te Zaandam

Kavel	Omschr.	Kwal.	Cat.w.	Inzet.
Dobbelsteenkavels Cor Fischer				
<u>Nederland</u>				
1	nr 3 (smal) met luxe Sneek A	o	570	10
2	16 nagetand (fr.takje Kampen)	o	100	1
3	29 kort getand met luxe ps 82 Nijmegen	o	200	5
4	34/43 Princes Wilhelmina	o	75	3
5	82/83 ongetand	*	20	bod
6	82/83 paren	*	40	3
7	132/133 en 134/5	o	76	3
8	157 de 25 ct olijfgroen	**	170	5
9	203/207 Rodekruis	o	35	bod
10	356 a/d	**	120	5
11	371 de gulden guilloche	o	40	bod
12	556/60	o	47	2
13	592/595 ITEP	**	90	3
14	681/682 Europa 56	*	40	bod
<u>Dienst</u>				
15	Dienst 7 de 10 ct Armerwet	*	43	bod
16	Dienst 25/26 blokken van 4	o	80	4
17	4 Mooi NL kaarten 0,39	**		bod
<u>Buitenland</u>				
18	Zwitserland fr. Wrd Zfr 26,-	**		5
19	Canada 150/155 ex 151	o	70	bod
20	Hongkong King George (fiscaal)	**		bod
<u>Overige kavels Nederland</u>				
21	16 dof	o	95	bod
22	28 de gulden WIII zwaar stempel	o	50	bod
23	45/46	o	50	bod
24	82 blok van 4 en 83 (2 stuks)	**	68	7
25	168c paskruis	**	90	15
26	203/7 Rode kruis	**	75	10
27	212/219 Olympiade	**	200	28
28	346/349 guldens	**	540	60
29	350/55	**	43	3

30	350/55	**	43	3
31	356/373Guilloche	**	187	20
32	542/3 blokken van 4	**	36	bod
33	601/616 jaar 1953	o	47	bod

Roltanding

34	RT 1/10 vert. paren	o		5
35	RT 11/18 div vert. paren	o	265	20
36	RT 18 de 60 ct	**	100	12
37	RT 33/56 vierzijdig	*	290	35
38	RT 33/56 div.nrs in paren	o	98	12
39	RT 46 de 12½ ct roze	**	145	15
40	RT 57/66 hoekroltanding	*	17	bod
41	RT 57/70 paren ex. 67 en 69	o	140	10
42	RT 78/81 wapen	*	35	4
43	RT 82/85 visje	o	30	4
44	RT 86/89	o	35	4
45	RT 90/93	o	50	6

Dienst en LP

46	LP 6/8 Mercurius	**	80	15
47	Port 1/2 met puntst 60 en 116	o		8
48	PW 1/7 met 6a, mooi getand	o	470	60

Overzee

49	nr 2 Soerakarta volledig (onder kort)	o	225	20
50	3 kleurproeven van de 1 ct			10
51	5F boven rafelig	o	150	5
52	63f/78f zonder 67f kopstaand JAVA, luxe 152,154,155,157/159 Jaarbeurs	*	115	20
53	Bandoeng	o	60	5
54	167/170 en 172/5	*	40	bod
55	* 349/50 jubileum 1948 R-fdc	beschr	40	bod

* Indonesië

56	Blok 58,63 en 81	**	109	6
57	Blok 61 en 66 met 1176/9 vogels	**	80	5
58	Blok 64 en 65 Filacento	**	60	4
59	Blok 67/8 Expo 88	**	57	4

60	Blok 69/72 Seoul'88	**	77	5
61	Divers Indonesië	**		bod

*** NOG groot formaat**

62	Telegram 1900 naar de Lum			5
63	Telegram 1907 naar de Lum			5
64	10 fdc's uit E30-E50 ook aanget.		150	5
65	E13		170	10
66	E14		90	6
67	E38	blanco	110	10

Frankrijk

68	867/872	o	100	10
69	891/896	o	75	7
70	930/35	o	75	7
71	945/50	o	75	7
72	989/994	o	186	20
73	1411 Philatec	**	30	bod
74	P 11,13,14,17 en 19	o	330	30
75	Port 33/34	o	100	12

Memel

76	84 strip van 6 met onderrand	**		4
77	85 strip van 6 met onderrand	**		4
78	108 paar met bovenrand	**		2
79	109 blok van 4	**		3
80	110 paar (de 3 mark op 5 ct)	**		3
81	111 strip van 4 (de 6 mark op 15 ct)	**		5
82	111 strip van 4 met onderrandstuk	**		8

Zwitserland

83	149/151 en 153/155 Pro Juv 1919/20	o	100	10
84	172/174 Pro Juv 1921	o	80	8
85	175/178	o	95	8
86	185/188	o	70	6
87	345/355	o	75	7
88	blok 8 100 jr. briefmarken	**	75	7
89	port 1/9	o	100	10

USA

90	Q 1/12 Parcel post	o	210	10
91	E10 en E10a (wmk)	o	80	4
92	J1/4 en J6	o	135	6
93	J1 en J15	**	155	8
94	J21 dun	**	1750	50
95	J 31/35	o	130	5
96	J35	*	350	10
97	J67	**	125	6
98	E 1/3 Spec Dil	o	120	6

10 min. PAUZE

Divers NL in albums en stockboeken

99	Maximumkaarten en 1e dag kaarten 89/90			bod
100	Maximumkaarten en 1e dag kaarten 91/92			bod
101	Maximumkaarten en 1e dag kaarten 92/93			bod
102	Maximumkaarten en 1e dag kaarten 94/95			bod
103	Maximumkaarten en 1e dag kaarten 95/96			bod
104	Diverse covers			bod
105	EDB 601/618			bod
106	de Zegelkoerier 1990 in ringband	onb		bod
107	Zegelkoerier			bod
108	Filatelieloket 1986-1990 in 2 Excellent albums			bod
109	Profil 1992/94	o		bod
110	Postwaardestukken in Ringband			bod
111	Postwaardestukken in Ringband			bod

Albums en stockboeken NL

112	Plaatfouten			25
113	Combinaties in 3 st.bk			bod
114	Plaatfouten met omschrijving			30
115	Blokken van 4 Leuchtturm 1945-80	**		12
116	Comb. Uit boekjes op bladen	o		bod
117	Velletjes w.o. 60 * €0,29	**		5
118	Divers (veel kerst)met 2 stockbladen			4
119	1970/80 in album	o/**		bod
120	Mooi Nederland 220* wrd 1	**		135
121	1872-1996 in vol boek			5

122	NL vanaf klassiek	o	6
123	NL 1970-1990 blokken 4 en series	**	5
124	Diverse series en zegels	o/**	8
125	1228-1553 met blocs etc.	**	7
126	Voorraadboek 1852-nr 958		100
127	Velletjes en kindbloks	**	5
128	Boekjes en velletjes	**	5
129	Divers met blokken	**	4
130	NL met overzee	o	10
131	NL vanaf 1852	o	20
132	NL divers	o	bod
133	NL divers	o	12
134	NL vanaf 1940 op Excellent bladen		bod
135	NL 1980-1990 op Davo bladen	**	bod
136	NL na 1900	o/**	6
137	NL divers	o/**	4
138	NL tot 1982 in Davo	o/**	bod
139	NL	o	3

Albums en stockboeken Overzee

140	Ned. Antillen, Suriname en Ned. Indie	o/**	3
141	Ned. Antillen, Suriname en Ned. Indie en Indonesië		6
142	Ned Indie en Indonesië		4
143	Ned. Indie brieven Postjager etc.		bod
144	Curaçao en Ned. Antillen Davo		bod
145	Ned. Antillen brieven en fdc's vanaf 1948		3
146	Ned. Antillen fdc's vanaf 1953		5
147	Engeland, Ned. Antillen en Suriname		4
148	Sur. E14-109	blanco	bod
149	Sur 11 fdc's vanaf E4	blanco	bod
150	Sur 1948-1975 Davo	o	bod
151	Sur 1955-1975 Davo	**	bod
152	Suriname Rep	**	25
153	Ned Antillen modern	**	bod
154	Ned. Antillen en Sur 1949-83 Leuchtturm		40
155	NL en Zuid Afrika	o/**	4
156	Ned Indie en Indonesië		3

Albums en stockboeken buitenland

157	Bayern			5
158	Indonesië, Singapore en Maleisië			3
159	USA doubletten	o		3
160	USA 1980-2000			bod
161	USA presidenten	o		3
162	Groot Britannië	o		3
163	Groot Britannië modern stockkaart	o		8
164	Zwitserland en motieven			5
165	Aland 1984-2011 in Lindner	**	600	50
166	Scandinavië, Australië en Canada	o/**		12
167	Diverse landen			6
168	Frankrijk 2011/12. fr.wrd €150,-	**		50
169	Frankrijk 1414/17 Philatecvel	**		bod
170	Diverse landen Specials	o/**		35
171	Oud Europa			10
172	Noord Korea en Vietnam mooi vol boek			6
173	Canada gespec. Collectie op stockkaarten			bod
174	Canada verz. In stbk			bod
175	Nw Zeeland en Australië			bod
176	Verg Naties fdc's vanaf 1956	blanco		bod
177	Verg Naties Geneve in Davo	o/**		bod
178	Ethiopië klassiek			20
179	Wereld			bod

Lege albums en stockboeken

180	16 pg wit Fil-I-Safe			3
181	8 pg wit Importa			bod
182	32 pg wit Euro-album			5
183	24 pg wit schroefband			3
184	30 pg zwart			5
185	24 pg zwart			bod
186	Lindner 1852-1966 luxe als nieuw			10
187	Lindner 1990-1999 luxe als nieuw			bod
188	Leuchtturm 1960-1991 NL met cass.			bod
189	Yvert Frankrijk 2012 de petit			bod
190	4 Leuchtturm pakketten voor Fdc's		36	bod
191	Lindner bladen voor velletjes tot 2002			bod

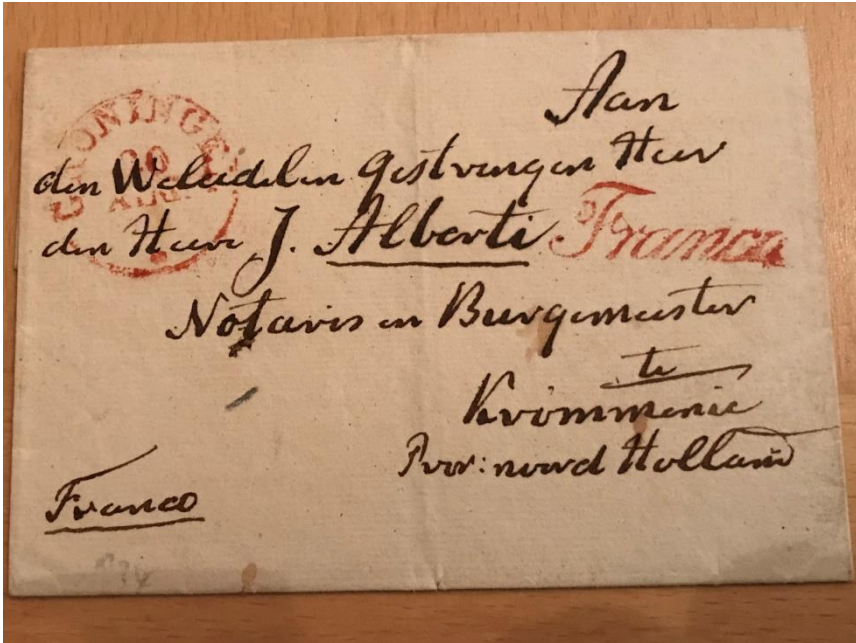
Dozen en diversen

192	pakket oude briefkaarten vanaf 1895	bod
193	6 rondzendboekjes NL	5
194	Mapjes 1 t/m 246 compleet **	10
195	Motief Schilderijen Oost Europa	bod
196	Motief schaatsen op 14 port betaald 2006	bod
197	Poststukken Europ. Landen in doos	4
198	Postwaardestukken aantallen in doos	3
199	Olympische Spelen en divers in 2 blikjes	bod
200	Buitenland afgeweekt in sigarenkistje	bod
201	Pakket brieven Europese landen	bod
202	P.v.d.Loo Vervalsingen NL in 3 delen	bod
203	NL afgeweekt in blik	bod
204	NL divers in grote snuffeldoos	bod
205	100 briefkaarten ook ouder in ijsdoos	bod

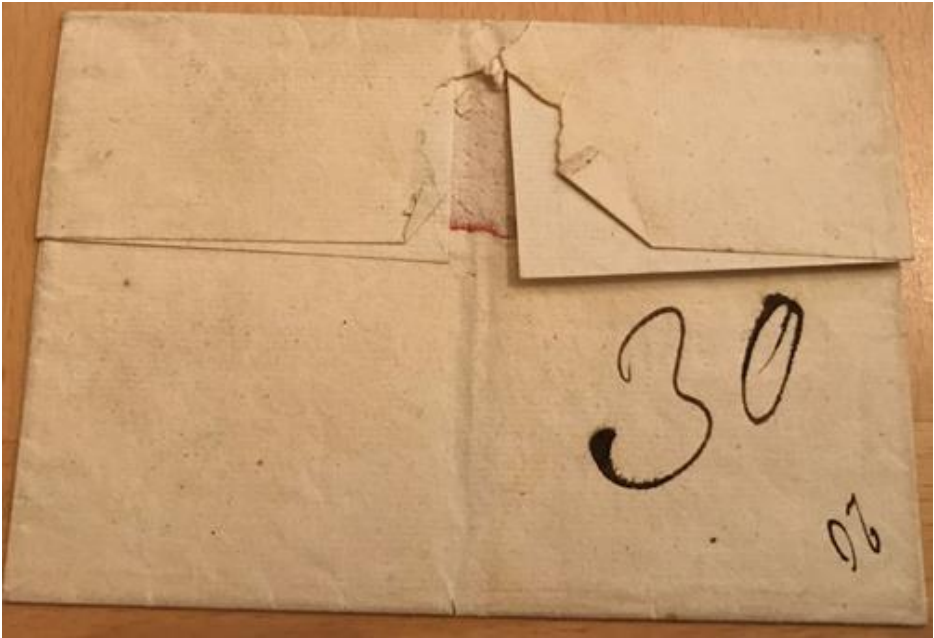
ONLY FRIENDS
JE BENT GOED ZOALS JE BENT

Oude brief na 186 jaar weer teruggekeerd naar Krommenie

Op Ebay toets ik regelmatig als zoekterm de plaatsnamen in Zaanstad in. Zo heb ik al een aantal leuke brieven en losse zegels met mooie stempels gevonden. Vaak van Nederlandse verkopers, maar ook van buitenlandse. Een aantal leuke enveloppen, die binnen Zaanstad verzonden waren, kocht ik onlangs van iemand in Amerika. Je vraagt je af hoe zo'n brief daar nou terecht is gekomen. Kort geleden kocht ik van een verkoopster uit Enschede deze brief, die tussen 1829 en 1836 verzonden moet zijn. Er staat een stempel op, dat sinds 1829 in gebruik was, de burgemeester aan wie het verstuurd is, was burgemeester van 1795 tot en met 1836. Zodoende weet ik wanneer het ongeveer verstuurd moet zijn. De brief zat er helaas niet meer in. Het port van 30 cent was vooruit betaald door de afzender. Als je aan de burgemeester schreef, dan liet je die niet het port betalen! Het franco stempel, dat rechtsboven staat, is ook interessant. Dat komt niet veel voor. De prijs die ik betaald heb? Slechts 7,50 Euro. Dat zijn leuke dingen. Ik blijf regelmatig zoeken. Misschien vind ik in de toekomst nog meer!

Franck Glandorff

De achterzijde van de brief

De geadresseerde: Jacobus Johan Christiaan Alberti, notaris, schout, maire en de eerste burgemeester van Krommenie.

Het goede doel deel 2

Vorige keer heb ik verteld over het goede doel "Nederland helpt Indië" door het succes van deze actie bleef vervolg niet uit. Ook in 1947 werd er een spel actie opgezet nu was het doel "Herbouw Diaconessenhuis". Met advertenties in kranten werd deze actie aangekondigd. In 1947 zijn er minstens 5 van deze

spelacties in de kranten verschenen. Het ging om het oplossen van een rebus.

Slecht te lezen?

Dat vond de organisatie ook. Zie het bericht over de uitslag.

Buiten het posttarief moest er 50 cent bijgeplakt worden voor dit goede doel. Dat daar in deze tijd veel Konijnenburg zegels zijn gebruikt spreekt voor zich. Hierdoor ontstonden vaak spectaculaire rijk-beplakte kaarten.

UITSLAG GROOTE PRIJSVRAAG

HERBOUW DIACONESSENHUIS ARNHEM

De oplossing luidt:

Door deze rebus op te lossen en op te sturen en door anderen op te wekken hetzelfde te doen, steunt men het opbouwwerk van ons Diaconessenhuis.

Bij de prijsverdeling welke op 24 Januari in tegenwoordigheid van 4 leden der Nederl. Dagbladpers plaats vond werd rekening gehouden met de slechte afdruk der rebus in eenige bladen, terwijl „Werkopbouw“, „Zusterhuis“ en „Verpleegstershuis“ niet voor fouten gerekend werden. Aan 50.000 inzenders hebben wij een kaart van ontvangst gezonden. Wij konden daarmee niet doorgaan omdat de tijd ontbrak alle 168.573 inzenders tijdig te antwoorden. Men zal ons dit gaarne vergeven als men bedenkt wat het beteekent zoovele adressen te schrijven. Hetzelfde bezwaar doet zich voor bij het bekendmaken van de namen der prijswinnaars. Deze beslaan 18 kwartovellen machineschrift. De grootste wagen van de Arnhemse U.V.V. was noodig om de z.g. kleinere prijzen (ruim 900) naar het postkantoor te transporteeren. Het huiskamer-ameublement werd bezorgd bij Mej. C. C. v. Beek, Nieuwendammerdijk 116, Amsterdam-N., de beide Radiotoestellen werden gewonnen door M. Rooze te Goes en Jan Waterland, Oegstgeest, de haard door Cor Maas te Halsteren. Wij zeggen alle inzenders hartelijk dank.

Gij hebt ons een flinke stap nader gebracht tot het doel: Herbouw van het verwoeste Diaconessenhuis te Arnhem. Korte antwoorden op vele vragen: Wij komen inderdaad binnenkort met een nieuwe prijsvraag, GROOTE verrassingen wachten U! Houdt onze publicaties in het oog! En dan: ons gironummer is: 3 2 7 6 9.

ACTIE HERBOUW DIACONESSENHUIS, ARNHEM,
CRONJESTRAAT 15. TELEFOON 1741.

Rob de Vreng

Alle kinderen en jongeren met een lichamelijke of verstandelijke beperking of een chronische ziekte zijn van harte welkom om bij Only Friends te komen sporten. Voor deze kinderen en jongeren biedt Sportclub Only Friends verschillende sporten. Hierbij gaan we altijd uit van de behoeften en de belevingswereld van deze groep jonge sporters.

De doelstelling van Sportclub Only Friends is

“Only Friends wil, op een toonaangevende manier, kinderen en jongeren met een beperking uit Amsterdam en omstreken de mogelijkheid bieden om georganiseerd te sporten in een eigen, veilige en vertrouwde omgeving”

De bedoeling is dat de kwaliteit van leven van kinderen met een beperking aanmerkelijk wordt verhoogd. Het unieke en hypermoderne Friendship Sports Centre in Amsterdam Noord is de thuisbasis van Only Friends en is bij uitstek geschikt om onze sporters op een veilige manier te laten sporten in een vertrouwde omgeving.

Meer dan 700 kinderen sporten met veel plezier bij ons.

Dinsdag 17 december 2019 in De Lorzie te Wormerveer

de opbrengst komt geheel ten goede
aan:

"Only Friends"

Kavel	Omschr.	Kwal.	Cat.w.
1	Duitse Rijk kleine verz. In album	o/**	
2	NL 1868-1990 in Davo	o/**	
3	NL velletjes en boekjes 1965-00 album**		1050
4	NL 1867-1995 in album	o/**	
5	divers in stbk		
6	NOG in 3 rondzendboekjes		
7	Sur Rep V4,5,6 en 19/20	**	70
8	Sur Rep V4,5,6 en 19/20	**	70
9	vogels in stbk		
10	Ned. Antillen en NL fdc's	blanco	
11	NL Kindblocs 1965/66,68/69 en 70 fdc	blanco	115
12	Engeland 5 Postzegelboekjes op fdc	blanco	
13	Mooi Leuchtturm boek (32 pg) met iets NL		
14	Snuffeldoos NL en Europa, blocs etc.		
15	Schwanebergeralbum uit 1942		
16	tas met 3 stbk divers		
17	Europese landen		
18	Indonesië	o/**	
19	NL mapjes 61/78 in Importa	**	
20	NOG tot 1975	o/*	
21	NL series en blokjes op stockbladen		
22	NL-Zuid Afr. Dingaansdag R-brief		
23	China divers op stockkaart		
24	Frankrijk legioen volontaire met taps	**	
25	3 muntencatalogi		
26	snuffelkoffer met van alles		
27	philalux fosforlamp in luxe kist		
28	1768 postcat met 0 ct (11 x in doos)		

29 schoenendoos afgeweekt

Nederland

30	36 en 38 de 7½ en 12½ ct	*	45
31	56/76 Bontkraag	o	44
32	82 in blok van 4 stempel Utrecht St.		40
33	95/96 en 98	o	50
34	177/198 Veth	o	70
35	212/219 Olympiade	o	60
36	238/9 Goudse glazen	*	50
37	244/47 ANVV	o	65
38	592/5 ITEP	*	90
39	641/5 en 671/5 Rembrandt	*	70
40	V886/8 Amphilex velletjes	*	75
41			
42			

De rest is aan u.
maar wel graag filatelistische zaken
of munten, bankbiljetten en
goudstaven.

Kritische geluiden uit de Zaanstreek

De hoogste legerleiding was tijdens de Eerste Wereldoorlog voortdurend op zoek naar al te kritische geluiden en berichten.

Naarmate de oorlog maar voortduurde, klonken die geluiden steeds harder. Er kwamen relletjes tegen de belabberde voedselsituatie in ons land, het aantal dienstweigeraars groeide. We beleven in deze jaren ook de opkomst van politieke partijen die kritische kanttekeningen plaatsten bij 'het systeem'. De socialist Troelstra meende zelfs dat het tijd was voor een revolutie in Nederland. Hij vergiste zich.

In de Zaanstreek hadden ze van 1914 tot 1937 een burgemeester, Klaas ter Laan, die iets te vaak (vond de legertop) met uitspraken kwam die men niet in de haak vond. Ter Laan combineerde zijn burgemeesterschap met een lidmaatschap van de Tweede Kamer. Daar verdedigde hij de ideeën van de SDAP.

De SDAP (na de Tweede Wereldoorlog - de Partij van de Arbeid) was een gematigde progressieve partij en werd gedurende de 20ste eeuw verreweg de grootste politieke stroming in de Zaanstreek.

Ter Laan was ook actief als raadsman van militairen en gaf hun daarbij adviezen die volgens de legerleiding 'lijnrecht in strijd zijn met de door hoogerhand gegeven bevelen'. Dat werkte 'verderfelijk op de goede geest onder de soldaten' en kon leiden tot het ondermijnen van de krijgstucht,

waardoor het 'zoo noodzakelijk vertrouwen in de officieren ongemotiveerd wordt geschokt'. De opperbevelhebber van Land- en Zeemacht vroeg aan de Minister van Oorlog maatregelen te treffen tegen Ter Laan, zodat deze geen adviezen meer zou geven over militaire kwesties.

Naast alle geleerde studies over dit onderwerp is er één boek dat ik iedereen van harte kan aanbevelen: *Frank van Wezels roemruchte jaren*. Het boek is geschreven door A.M. de Jong, die het verhaal baseerde op zijn eigen ervaringen. Het geeft een prachtig, humoristisch beeld van het uitzichtloze niets doen van 'onze mannen', maar is ook een aanklacht tegen de manier waarop veel Nederlandse officieren meenden te kunnen omgaan met hun ondergeschikten. Frank van Wezel is een onderwijzer in Amsterdam. Hij is tien jaar geleden uitgeloot voor zijn dienstplicht en het is dan ook een onaangename verrassing als hij op zijn 29e alsnog wordt opgeroepen. Samen met de andere

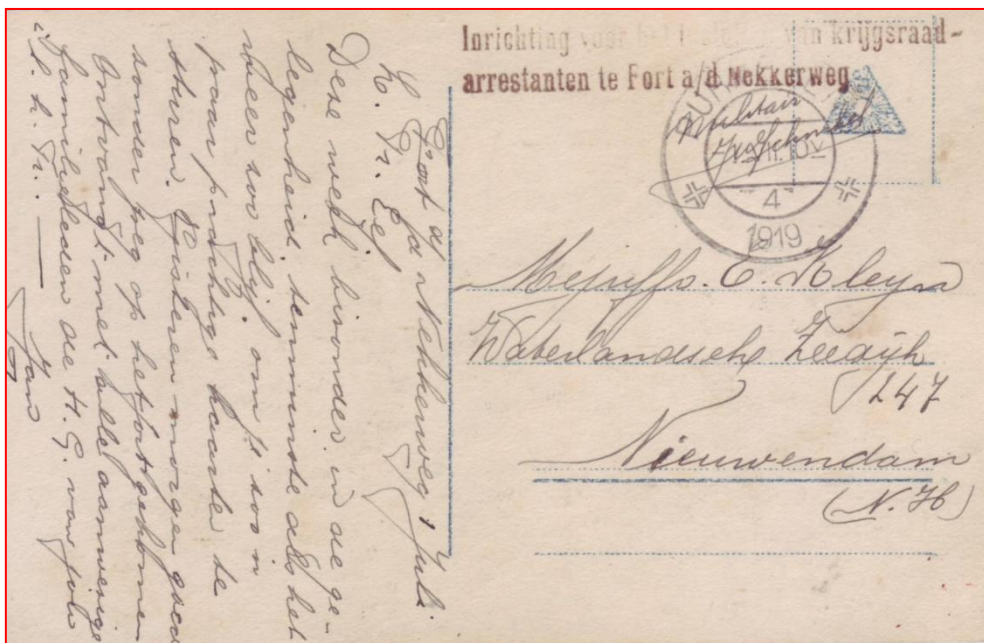
ongelukkigen van de Lichting Bosboom, genoemd naar de minister die de uitgelote soldaten alsnog heeft opgeroepen, gaat Frank in opleiding.

Al snel blijkt dat er een tekort aan officieren is en elke rekrut met meer dan lagere school gaat vrijwillig of verplicht naar de officiersopleiding. Ook Frank van Wezel. Inmiddels is hij begonnen met het schrijven van anonieme cursiefjes over het leven van een dienstplichtig soldaat onder de titel *Dagboek van een landstormman*. Een socialistische krant plaatst de stukjes die zeer kritisch zijn over het Nederlandse leger. Het leger ziet de humor er echter niet van in en speurt naarstig naar de schrijver.

Intussen wordt Frank bevorderd tot korporaal en vervolgens, ondanks zijn sabotagepoging op het onderofficiersexamen, tot sergeant. Als hij ervan wordt verdacht de schrijver te zijn van de cursiefjes, wordt hij

getreiterd door de dienstdoende officier. Ik zal u de afloop niet verklappen.

Onlangs verscheen een alleraardigst boekje over Fort Spijkerboor, waarin ook de rol van dit fort als strafgevangenis ter sprake komt. Vanaf maart 1918 werd Spijkerboor een 'Militair huis van bewaring'. Hier werden dienstweigeraars vastgezet. Ook het Fort aan de Nekkerweg (tegenwoordig vooral bekend als Wellnesscentrum) heeft als zodanig dienst gedaan.

Juli 1919, port verstuurde kaart vanuit de 'Inrichting voor het bewaken van Krijgsraad-arrestanten te Fort a/d Nekkerweg. Kortebalkstempel Purmerend.

Toen Troelstra in 1918 meende dat behalve in Rusland ook in Nederland de tijd van de revolutie was aangebroken, roerden de

dienstweigeraars in Fort a/d Nekkerweg zich flink. De soldaten zongen socialistische en anarchistische strijdlieden en eisten de vrijheid. Het liep met een sisser af, de revolutie ging niet door.

John Dehé

Henk Posthumus en Rob Hogenhout, Fort bij Spijkerboor, historische feiten en persoonlijke verhalen (augustus 2013), verkrijgbaar op het fort.

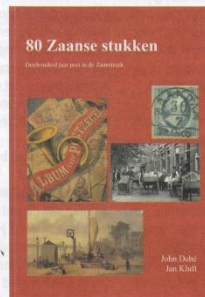
(Dit stukje over de rode Zaanstreek stond eerder in het clubblad van de PPRC)

In het november-nummer van Filatelie stond niet alleen een uitgebreid artikel van Franck Glandorff over het afweken van lastige postzegels, maar ook een recensie van ons Jubileumboek:

80 Zaanse stukken

Ter gelegenheid van het 80-jarig bestaan van de Vereniging van Zaanse Postzegelverzamelaars De Posthoorn schreven John Dehé en Jan Kluff het lijvige *80 Zaanse stukken. Driehonderd jaar post in de Zaanstreek*. In niet minder dan 273 pagina's geven de auteurs een inzicht in de Zaanse geschiedenis aan de hand van een groot aantal poststukken, foto's, prenten, kaarten en ander historisch materiaal. Uiteenlopende onderwerpen passeren de revue, zoals het ontstaan van de bodelopen, postritten en postkantoren. Maar ook bijzonderheden zoals het fiscale stempel van 1½ cent Wormerveer uit 1863. De Zaanstreek leverde overigens ook het papier voor de eerste Nederlandse postzegels, dat vervaardigd werd in de papiermolens van de gebr. Blauw in Wormerveer. De Zaanstreek heeft een rijke historie gekend, waar nijver gearbeid

werd. De auteurs weten de lokale, interlokale en internationale geschiedenis steeds weer aan elkaar te verbinden. De lokale industrie krijgt hierbij de nodige aandacht, waarbij fraaie voorbeelden worden gegeven van bijbehorende poststukken. Daarbij komen ook de vele aspecten aan de orde die filatelie zo interessant maken, zoals stempels, perforaties, censuur en ga zo maar door. Ook persoonlijke verhalen komen uitgebreid aan de orde, zodat het een waar eerbetoen aan de Zaanse (post)historie is geworden. Dat de plaatjes van de Verkade's Biskwie Fabriek uit Zaandam kwamen wisten we natuurlijk al lang. Maar dat Verkade, net als beschuitfabriek Hille, speciale enveloppen had voor de verzending van deze plaatjes, te frankeren als drukwerk, is voor de meesten waarschijnlijk nieuw. Interessant is ook het hoofdstuk over de geschiedenis van de

firma Polak & Schwartz's Essencefabrieken uit Zaandam, waar veel fraaie poststukken van bewaard zijn gebleven. Met dit soort bijzonderheden weten de auteurs de lezer steeds weer over te halen tot het lezen van een volgend hoofdstuk. Dat beide heren met veel plezier aan de totstandkoming van dit boek hebben gewerkt is ook tussen de regels door goed te lezen.

Toch past ook een woordje van kritiek. Het boek bevat een aantal slordigheden, die door een betere redactie voorkomen hadden kunnen worden. Het is ook jammer dat niet alle afbeeldingen van bijschriften zijn voorzien. Al met al nemen we die onvolkomenheden graag voor lief, omdat *80 Zaanse stukken* een sprekend voorbeeld is van hoe je lokale en posthistorie uitstekend kunt combineren.

Michael Brekelmans

John Dehé en Jan Kluff, *80 Zaanse stukken, Driehonderd jaar post in de Zaanstreek*. 2018.

Ja, uitgave in eigen beheer, verzorgd door Drukcase, Zwolle. www.pprc.nl
Gebonden, formaat A4
Oplage 400 exemplaren

NOVEMBER 2019 **FILATELIE** 619

